

Tko mi može objasniti kakav se to sudski progon vodi protiv Biskupije? Vodi se spor na sudu u Bujama, to nikako nije progon, stranke u sporu na sudu žele dokazati tko je u pravu; znamo što znači riječ progon.

Nitko od svećenika nije vidio, a kamoli pročitao odluku i sporazum - vidjeli su ih i pročitali biskup Milovan i kancelar Jakovljević, svi mi ostali o tome smo doznali iz medija.

(Nije jednoglasno jer ima svećenika koji nisu htjeli potpisati promemoriju, a neki su potpisi i lažirani!)

Neka se priloži taj falsificirani dokument pa će nam onda biti lakše vjerovati da je Kongregacija to i učinila, ovo je teška optužba na njen račun, a bez ikakvih dokaza.

MVP potvrdio: Dajla je ipak naša

ZAGREB - Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija odgovorilo je jučer Svetoj Stolici na prošlotjednu notu Državnog tajništva u kojoj je Vatikan tražio objašnjenje odluke Ministarstva pravosuđa prema kojoj je imovina župe Dajla vraćena u vlasništvo Hrvatske. Odgovor je upućen u obliku note koja je predana predstavniku Apostolske nuncijature u Zagrebu.

"U noti su pojašnjeni pravni aspekti rješenja Ministarstva pravosuđa od 9. kolovoza 2011. godine kojim se utvrđuje ništavost donesenih rješenja Ureda za imovinsko pravne odnose Istarske župe u Bujama, a kojima su župi Dajla dani u vlasništvo poljoprivredna zemljišta te neizgrađena građevinska zemljišta u katastarskim općinama Bronigla i Novigrad, odnosno kojima je utvrđeno pravo na naknadu župi Dajla", pripočeno je sa Zrinjevcu. Osim diplomatske note, Svetoj Stolici poslan je i tekst odluke Ministarstva pravosuđa te njegov prijevod na talijanski jezik, "u kojem su detaljno navedene sve relevantne pravne činjenice i mjerodavni pravni okvir". Ministarstvo je zapravo potvrdilo da Hrvatska ostaje pri svojoj odluci kad je u pitanju župa Dajla i njezina imovina. (I. F.)

O čemu je ovdje riječ? Koliko mi je poznato, Italija i Vatikan su nas priznali u našim granicama i ne postoji mogućnost da se one mijenjaju. Zar talijanska politika to ne bi iskoristila u vrijeme kad smo vodili pregovore o pristupanju EU-u?

Koja je to materijalna i moralna šteta koju je Abbazia di Praglia nanijela našoj biskupiji, za to ne postoje nikakvi dokazi...

Sada se svećenici protive bilo kakvom ustupanju dobara naše biskupije, a sam je biskup potpisao sporazum po kojem im ustupa polovinu dobara u Dajli. Ovo je čisto izvrtanje činjenica.

EKSKLUZIVNO O SLUČAJU "DAJLA"

Subota, 20. kolovoza 2011.

INTEGRALNI TEKST PROMEMORIJE KOJA JE UOČI USKRSA OVE GODINE UPUĆENA PAPI S POTPISIMA 87 ISTARSKIH SVEĆENIKA

Nisu svi istarski svećenici na Veliki četvrtak pisali Papi

Nisu svi doista potpisali promemoriju, neki su to čak i odbili, kaže istaknuti istarski svećenik čiji identitet držimo u tajnosti, a čije se ime našlo među potpisnicima. On je našem uglednom suradniku iznio niz komentara na tekst promemorije

Pripremio **DRAGO PILSEL**

"**J**este li vi zaista Drago Pilsel? Poštovani, ako je ovo Vaša adresa molio bih Vas da mi se javite. Istina." Bio je to početak iznenadne komunikacije s osobom za koju sam kasnije doznao da je uvaženi istarski katolički svećenik. Obratio mi se ogorčen zbog držanja biskupa Ivana Milovana, bivšega kancelara Ilije Jakovljevića te još dvojice istaknutih istarskih svećenika i njihovog, kako kaže, mešetarenja nekretninama. Nakon nekoliko poruka, na adresu ovoga novinara stiglo je i pismo tog svećenika s jakim optužbama i komentarima na famoznu promemoriju koja je na Veliki četvrtak poslana Papi i koju je potpisalo 87 istarskih svećenika.

Naš nam je izvor, naime, ustvrdio da je netočno da su svi svećenici potpisali promemoriju na Veliki četvrtak, ima onih koji su to odbili, ima i onih koji su bili prisiljeni potpisati, tvrdi da su neki umirovljeni svećenici prevareni pa su potpisali "na slijepo", odnosno da većina potpisnika i nije znala točno što potpisuje jer su o sadržaju pisma samo javno razgovarali, ali ne i pročitali ga prije potpisivanja, te, konačno, da je sadržaj promemorije "skandalozan" i "pun neistina i poluistina".

Ovdje po prvi put objavljujemo tekst te promemorije, uz komentare našeg izvora.

Ako Abbazia nema nikakvih prava da stekne nešto u Istri, zašto je biskup u Rimu 2006. potpisao sporazum po kojem se sva imovina u Dajli dijeli na pola s benediktincima?

Mogu se ograditi samo od nečega što mi je poznato, a velikoj većini svećenika uopće nije bilo poznato koji su bili zaključci Kardinalske komisije.

Abbazia di Praglia nije mogla biti vlasnik, ali je iz dokumenata vidljivo da su benediktinci bili upisani kao vlasnici nekretnina i zemljišta.

bili ne od Abbazia di Praglia nego od R. Hrvatske, na temelju međunarodnog i državnog zakonodavstva. Čak ni na temelju samo crkvenih zakona, Abbazia nema nikakva prava steći nešto u Istri, ako se želi vjerno poštivati *pia voluntas* darovatelja koji je svoja dobra ostavio Crkvi. Stoga kao dijecezanski prezbiterij odlučno tražimo od našeg biskupa da ne potpiše takvu Odluku i predloženi Sporazum, a Vama, Sveti Oče, obrazložimo jasne razloge koji nama prezbiterima daju moralno pravo za ovakav stav. Nakon sveukupne moralne i materijalne štete koju je Abbazia di Praglia nanijela našoj mjesnoj Crkvi, mi svećenici, okupljeni na dan Velikog četvrtka 2011., izražavamo odlučno protivljenje bilo kakvom ustupanju dobara naše Biskupije Opatiji u Praglii.

Smatramo potrebnim izložiti ovaj predmet također u povijesnom kontekstu kako bi Vaša Svetost mogla osobno procijeniti naše razloge, budući da

se posve ograđujemo od odluke Komisije. Grof Francesco Grisonio oporučno je 1841. godine ostavio dio dobara Crkvi na područje današnje župe Dajla, pozvavši Benediktince iz Pragle da dođu i ondje osnuju samostan koji će biti vlasnik te imovine te da upravljaju imovinom kako je navedeno u oporuci. To je sadržaj i svrha te *pia voluntas* koju je potrebno i danas u potpunosti poštivati. Abbazia di Praglia pravno nikad nije bila vlasnik imovine u Dajli kako se to jasno vidi iz povijesnih dokumenata. Jedini vlasnik imovine uvijek je bio samostan u Dajli, bez obzira što se je taj samostan po kanonskom pravu smatrao Praglijalnom kućom Pragle, upravo stoga jer je Abbazia bila u drugoj državi sve do 1918. te kasnije od 1947. do danas.

Pia voluntas grofa F. Grisonio određuje da samostan (Ospizio) u Dajli ima "5 svećenika redovnika, svoga priora i određeni broj braće laika". Zadaća redovnika je "pouča-

Benediktinci Dajlu nisu napustili, bili su osuđeni, zatvoreni, a na kraju i protjerani.

Subota, 20. kolovoza 2011. | 3

Za Glas Istre komentira jedan od nezadovoljnih svećenika

Ako su benediktinci bili obeštećeni za tu zemlju, onda pravo na nju ima jedino RH, i ne razumijem po kojem pravu onda Biskupija misli da ima pravo na tu zemlju.

Kako su benediktinci, koji su bili primorani otići, mogli dobiti sredstva uložiti u očuvanje samostana i crkve u Dajli? Crkvu su mogli obnoviti jedino župa Dajla i Biskupija, koja je 1975. (nisam siguran za ovu godinu, ali u tom razdoblju svakako) osnovala župu sv. Ivana Krstitelja u Dajli; međutim, Biskupija ništa nije uložila u obnovu crkve i samostana.

pija preko župe Dajla, a pokretnu i nepokretnu imovinu konfiscirala je tadašnja država Jugoslavija.

Benediktinci su otišli iz Dajle i napustili samostan 1948. godine, a u tom slučaju *pia voluntas* predviđa prijelaz vlasništva i upravljanje dobrima sa strane druge crkvene institucije. Benediktinci su tada, možda u pogrešnom uvjerenju da su i nadalje nositelji prava vlasništva nad imovinom u Dajli (ali nisu to više bili ni u civilnom ni na crkvenom području), odreknućem od predmnijevanih svojih dobara u korist Države Italije, primili su obeštećenje prema talijanskom zakonu u današnjoj protivvrijednosti od oko 6.000.000 eura. Time su izgubili svako pravo na crkvenom i civilnom području, te je, nakon Osimskih sporazuma 1975. (Jugoslavija - Italija), prestala svaka njihova civilna i crkvena jurisdikcija nad imovinom u Dajli.

Ovim činom izručenja imovine u Dajli jednoj laičkoj ustanovi, izvan teritorija Dajle, Benediktinci su prekršili *pia voluntas* darovatelja, a dobiveni novac nisu uložili u očuvanje crkve i samostana u Dajli, koje su napustili, bez obzira jesu li to učinili svojevrijolno ili pod prisilom.

Nakon raspada države Jugoslavije te demokratskih promjena i naklonosti tadašnje hrvatske vlasti prema Crkvi, župa Dajla je zatražila od Republike Hrvatske da joj se dadne dio toga konfisciranog zemljišta kako bi mogla izvršiti *pia voluntas* te razvijati u novim povijesnim okolnostima, socijalnim i političkim, prvotni pastoralni program prema oporuci grofa Grisonija. Prodajom jednog dijela tih dobara Biskupija je osnovala Klasičnu gimnaziju u izgradila Učenički dom, izgradila nove pastoralne centre, otvorila Komunu za liječenje ovisnika, ure-

dila nekoliko crkava... sve to sukladno državnim i crkvenim zakonima.

Abbazia di Praglia, ne vodeći računa (svjesno?) o me-

Crkve su se uređivale od sredstava koje Biskupija dobiva iz proračuna.

Klasična gimnazija je osnovana 1993. godine, tako da sredstva nisu bila izdvojena za osnivanje gimnazije. Biskupija je financirala Učenički dom i to je koštalo 12 milijuna kuna - Učenički dom je izgrađen 2004. Gdje je to Biskupija izvršila *pia voluntas*? Tako što je otkupila bivše slovensko odmaralište u Porecu, koje se nalazi uz zgradu ordinarijata i tamo napravila još jedan ordinarijat!? Komuna je izgrađena sredstvima Caritasa naše biskupije i donatora; istina je da je Biskupija ustupila zemlju na kojoj je osnovana komuna, a zemlju je dobila od države.

A kako se ponašao kancelar Jakovljević? Krajem prošle godine izjavio je da je bio kod benediktinaca u Italiji i da im je rekao neka prihvate ponudu od dva milijuna eura jer inače neće ništa dobiti. Po njegovim riječima, biskup ga je za to čak i pohvalio.

vedena imovina vrati. Ovaj im je zahtjev Republika Hrvatska odbila (18. lipnja 2010.) upravno na temelju Osimskih sporazuma i hrvatskih zakona.

Do sada smo pokušali na miran način riješiti ovaj spor i dobrohotno dati oo. Benediktincima jedan dio zemljišta u Dajli, iako znajući da nemaju pravo na to, ali od sada, zbog ovakvog prepotentnog ponašanja i nanošenja velike materijalne i moralne štete našoj mjesnoj Crkvi, više na to nismo spremni. Odluku Kardinalske komisije gledamo kao neprihvatljiv moralni pritisak na našeg Biskupa, kako bi se preduhitrila odluka hrvatskog civilnog suda koji neće moći uvažiti ni takvu odluku ni takav Sporazum.

Nadali smo, Sveti Oče, da će Kardinalska komisija riješiti ovaj spor na pravedan i zakonit način, u skladu s međunarodnim ugovorima i zakonima R. Hrvatske, ali nažalost ona to nije učinila. S druge strane, kad bi župa Dajla i Biskupija postupile prema odluci Kardinalske komisije i prenijele imovinu na trgovačko društvo Abbazia d.o.o. koju je osnovana Abbazia di Praglia, platila sve sudske sporove, porez na prijenos nekretnina, štetu koje trpe druge 4 fizičke ili pravne osobe koje su tužene u ovom predmetu, te još jednim dijelom novčano obeštetila oo. Benediktince, tad bi došlo do bankrota župe Dajla i Biskupije, s obzirom da je dio dobara već iskorišten za ostvarenje nekih pastoralnih programa pa više nisu na raspolaganju. Osim toga, uslijedili bi sudski postupci protiv župe i Biskupije od strane R. Hrvatske zbog očitog kršenja međunarodnih sporazuma i hrvatskih zakona. Odluka i predloženi Sporazum Kardinalske komisije nisu poštivali volju darovatelja, te su u suprotnosti s Osimskim sporazumima i hrvatskim zakonima. Naime, Odluka Komisije i predloženi Sporazum, određuju da se jednoj strani crkvenoj instituciji (Abbazia di Praglia) dadne dio zemljišta (teritorija države Hrvatske) kojih Abbazia di Praglia nikad nije bila vlasnik!

Konačno, s obzirom da se inzistira na primjeni isključivo crkvenih zakona, a zanemaruje nužna povezanost i s civilnim područjem, smatramo na temelju solidnih pravnih argumenata iz crkvenog prava, da je odluka Kardinalske komisije, u potpunosti suprotna volji grofa Grisonija koji u oporuci poimenično određuje svrhu i cilj svoje *pia voluntas*, te na ovaj način Komisija krši crkveni zakon.

Sveti Oče, s velikim osjećajem odgovornosti smatramo da je sada, budući da stvari ovako stoje, potrebna jedna stanaka u ovom predmetu, potrebno je da prestane kazneni progon protiv naše Biskupije koji vodi Abbazia di Praglia, a, žao

nam je to reći, čini to također uz pomoć Kardinalske komisije, Kongregacije za redovnike i jednog dijela talijanske politike koja i dalje nastoji ostvarivati svoje posebne namjere u svezi s Istrom i Dalmacijom pa makar to bilo preko pojedinih crkvenih institucija. Bili bismo voljeli ne spominjati ovo naše mišljenje i dojam, ali očito je potrebno reći cijelu istinu.

Sveti Oče, u zaključku mi ovdje potpisani svećenici od srca Vam zahvaljujemo za pažnju i strpljivost u čitanju ovog pisma te Vas ponizno molimo:

1. da dakinete odluku Kardi-

Kako oni u Biskupiji znaju kakvu će odluku donijeti sud!?

nalske komisije koja je, bez obzira na dobre namjere Uzoritih Članova, nepravedna, suprotna kanonskom pravu, međunarodnim sporazumima i pozitivnim zakonima R. Hrvatske;

2. da Vašim autoritetom nad Redovnicima tražite od Abbazia di Praglia da odmah povuče sve tužbe u sudskom i upravnom postupku protiv Biskupije, župe Dajla i drugih 5 tuženika;

Pavlini u Svetom Petru u Šumi su Poljaci i glavna kuća im je u Poljskoj (Čenstohova). Po ovom tumačenju onda i njih treba zamoliti da napuste samostan i crkvu.

Biskup je također prekršio crkveni zakon jer nije učinio ono što je od njega traženo po tom zakonu. Ne mogu se ni crkveni zakoni primjenjivati selektivno.

3. da se bez izgovora poštuje *pia voluntas* darovatelja kako je izražena u oporuci te da imovina župe Dajla ostane u njezinom vlasništvu, jer joj pripada i prema crkvenom i civilnom zakonu.

Koristimo prigodu da Kristovim Namjesniku na zemlji izrazimo našu sinovsku odanost, vjernost i povjerenje te ostajuci u zajedništvu molitve najsrdačnije čestitamo Sretan Uskrs.

Poreč, Veliki četvrtak 2011.
Svećenici Biskupije Poreč i Pula: potpisano 87 istarskih svećenika